

מחברת: עדינה מרקס

בסודי סודות

חובת השמירה על סודיות הטיפול שניתן לחולה היא הבסיס שעליו מושתת האמון של החולה ברופא. בשל חשיבותה עוגנה חובה זאת באמנות, תקנות, וחוקים מימי הרמב"ם ועד ימינו אנו. הן חוק ההגנה על הפרטיות והן חוק זכויות החולה מצווים על שמירת המידע הרפואי. חוקים אלה חלים לא רק על הרופאים אלא על כל מי שמטפל בחולה. אין צורך להדגיש את מידת הנזק שיגרם לנערה מקבוצות אוכלוסיה שונות אם יודע למשפחתה כי עברה הפלה או אם עובדת מחלתו של איש עסקים תובא לידיעת עמיתיו.

למרות כל החוקים והתקנות מופרת חובת הסודיות הרפואית בצורה בוטה כמעט בכל מוסדות הבריאות בישראל. והדוגמאות לכך לא חסרות: דווח על כך שפרקליטת מחוז תל אביב מסרה אלפי מסמכים רפואיים של מטופלת, לעורכי דין פרטיים, לצורך חקירת פרשת תרומת הביציות ופרופ' בן רפאל. המוסד לביטוח לאומי מעביר לחברות הביטוח פרטים רפואיים על מי שנפגע בתאונת דרכים בדרך לעבודה או ממנה. תעודות מחלה בציון המחלות מהן סובל העובד מועברות למעביד. מאושפזים במחלקות קרדיולוגיות מופתעים כל פעם מחדש כאשר נציגי שירותי הצלה פונים אליהם בלא שנתנו את הסכמתם להעברת המידע עליהם. בעת הדיון בכנסת על הצעת חוק מידע גנטי היו אלה חברות הביטוח שרצו לשמור על זכותם לקבל מידע על תסמונת גנטית של אדם אשר עלול בעטיה לחלות. עדין שמור בזיכרון הבולטין הרפואי מטעם ביה"ח על מצבו הרפואי של הנער שנחטף בצ'יניה אשר פירט את האבחנות והטיפול הרפואי שניתן לו.

חוק זכויות החולה קובע במפורש את חובת הסודיות הרפואית ומתיר למסור מידע לצד שלישי רק במקרים שבהם המידע ניתן למטפל אחר לצורך המשך טיפול, לצורך מחקר (בהתאם לתקנות הלסינקי) ובהתאם לדרישות תקנות אחרות (העברת מידע למשרד הפנים לצורך רישוי כלי יריה, העברת מידע למרכז לרישום מחלות סרטן, הודעה על מחלות זיהומיות וכו') ולמי שהחולה הסכים להסיר את החסיון ע"י חתימה על "כתב ויתור על סודיות רפואית" המכונה וס"ר.

כאן טמונה מכשלה רצינית. החולים, בתום לב, ממהרים לחתום על הוס"ר לפי דרישה של כל רופא אחות או פקיד במערכת הבריאות. לאמור, שבחתימה זאת הם מוותרים על זכויותיהם בנושא זה ללא הגבלת זמן, מוטב והאבחנה והטיפול שאותו הוא אמור לקבל. במה אמורים הדברים? כל מבוטח מתבקש לחתום על טפסים בהצטרפו לאחת מקופת חולים. הם מתבקשים

עמוד מס' 2

לחתום על טופס ויתור על סודיות רפואית בהצטרפם לכל ביטוח . מי שתובע בגלל נזק כתוצאה מתאונת דרכים או עקב תאונת עבודה , בכניסה למקום עבודה , בכניסה למתקן אשפוז ומי שפונה ללשכת הרווחה כולם מתבקשים וחותמים על הטופס בלי להבין את "האותיות הקטנות" . החתימה הוס "ר אומרת שהחותם מוותר על זכותו לסודיות רפואית לתמיד ; כל אדם ב ארגון יכול לעיין ברשומה (התיק הרפואי שלו) ושאלם הפניה או התביעה נעשתה בגלל מחלה או פגיעה מסויימת יכול המוטב (זה שיקבל את הוס "ר) לקבל לצורך עיון את כל התיקים הרפואיים של החותם בין אם הם רלבנטים או לא לנשוא התביעה .

מן הראוי לשנות את החוק כדי שיגדיר במפורט שהחתימה על הוס "ר מוגבלת בזמן "כל עוד יש עילת תביעה" " כל עוד החותם מבקש להיות מבוטח "וכו. כמו כן יש להגביל את מקבל הוס "ר : רופא חברת הביטוח, הרופא התעשייתי וכדומה וכן להגביל את הוס "ר לבעיה הרפואית : מערכת השלד או בעיות מחלות לב וכלי דם .

לא תמיד הגבלה זאת אפשרית כיום, אפשר להגביל את תוקף הוס "ר לחברת הביטוח בעת תביעת נזיקין עד שתמוצה עילת התביעה אבל אי אפשר להמנע מחתימה בעת הצטרפות לביטוח . אך עד שישונה החוק יש צורך בעיון יסודי בטופס הוס "ר אסור, למשל, להתנות טיפול רפואי בחתימה , אי אפשר להתנות חברות בקופה בחתימה וכו' לכן חשובה הפעלת שיקול דעת ומחיקה והגבלה של כל פריט מיותר בטופס .